

BIBLIOTEKA E RINISË

T'U QEPEMI

85H-32

T 95

KODRAVE

E MALEVE

891-983-32

T. 95

5

BIBLIOTEKA E RINISË

BIBLIOTEKA E SHTEPI
GJYKONJ

40077

T'U QEPEMI
KODRAVE E MALEVE

3249

SHTËPIA BOTONJËSE «NAIM FRASHËRI»

**«T'U QEPEMI KODRAVE E MALEVE,
T'I ZBUKUROJMË E T'I BËJMË ATO
PJELLORE SI EDHE FUSHAT»**

Për zhvillimin e shpejtë të bujqësisë, krahas me luftën për intensifikimin, duhet të ndiqet për një kohë të gjatë edhe rruga e hapjes së tokave të reja. Vendi ynë, ndonëse me relief të theksuar malor, ka akoma rezerva të mëdha për të zgjeruar sipërfaqet e mbjella me drithra buke e bimë të tjera bujqësore. Këto rezerva gjenden në përgjithësi në lartësi e në zona të thella. Prandaj edhe sytë për hapjen e tokave të reja duhet t'i drejtojmë nga kodrat e nga malet.

Duke e vlerësuar drejt e me frymë revolucionare rëndësinë e kësaj rezerve të madhe në bujqësi, me ndjenjë të thellë përgjegjësie ndaj interesave jetike të popullit e të socializmit, për sot e për të ardhmen, në këtë pesëvjeçar partia shtron si objektiv të parë hapjen e 115.000 hektarëve toka të reja.

Nuk ka asnjë dyshim se kjo direktivë e partisë dhe detyra e caktuar në këtë pesëvjeçar për hapjen e tokave të reja do të zbatohen me sukses në jetë. Mjafton të përmendim se vetëm gjatë vitit të parë të këtij pesëvjeçari u hapën rreth 30 përqind më shumë toka të reja, se sa janë hapur gjatë dy vjetëve të fundit të pesëvjeçarit të tretë, të marrë

së bashku. Ky fakt përmbys edhe parashikimet më të guximëshme në këtë drejtim.

Është detyrë e organizatave të partisë që vru-llin revolucionar të fshatarësisë sonë patriote që shpërtheu për hapjen e tokave të reja në vitin e parë të këtij pesëvjeçari, ta mbajnë të gjallë dhe ta ngrënë në një shkallë edhe më të lartë.

.....

Me hapjen në shkallë të gjërë të tokave të reja në këtë pesëvjeçar e në pesëvjeçarët e ardhëshëm zonave kodrinore e malore u hapen perspektiva të mëdha e të ndritura zhvillimi. Parulla e partisë, e pushtetit dhe e gjithë popullit duhet të jetë: **«T'u qepemi kodrave e maleve, t'i zbukurojmë e t'i bëjmë ato pjellore si edhe fushat».**

.....

Zhvillimin e bujqësisë në male partia dhe pushteti duhet ta mendojnë e ta studjojnë me vemendje të madhe, në mënyrë të organizuar. Ata duhet të bëjnë në këtë drejtim një punë këmbëngulëse, të mos kënaqen me pak dhe të mos entuziazmohen shpejt nga sukseset, sepse në këtë ndërmarrje madhështore e të pashëmbëlltë në historinë e vendit tonë do të hasen edhe vështirësi e pengesa, të cilat duhet dhe do të kapërcehen me siguri.

Hapja e tokave në kodra e male, qysh në këtë pesëvjeçar, duhet të bëhet sipas një plani perspektiv, i cili të parashikojë sa toka, ku e kur do të hapin fshatarësia dhe kooperativat bujqësore dhe sa toka, ku e kur do t'i hapë shteti, duke pasur parasysh

që tokat e reja që do të hapen nga shteti të përbëjnë masive unike, mbi bazën e të cilave të mund të ngrihen ferma shtetërore.

Organet e partisë e të pushtetit duhet të zgjidhin problemin e krahut të punës për këto ferma. Cilat mund të jenë rrugët e zgjidhjes? Natyrisht, një burim e përbën fshatarësia e zonave malore, por duke e ditur mirë qysh tani se kooperativat malore do të kenë nevojë vetë për më shumë krahë pune, prej tyre nuk duhet pritur ndonjë gjë e madhe. Një burim tjetër duhet siguruar nga kooperativat e fushave. Për këtë qëllim, gjatë 10-vjeçarit të ardhshëm ne duhet të përpicoemi për mekanizimin maksimal të punimeve bujqësore në fushë, në mënyrë që të lirohet këndeje një numër i madh krahësh pune për të kaluar në male. Por burimi kryesor për të populluar fermat malore në përgjithësi duhet të jetë popullsia e qyteteve dhe në radhë të parë rinia, e cila është e guximëshme, patriote, entusiaste dhe gjithënjë u përgjigjet direktivave të partisë.

Zhvillimi në këtë rrugë i bujqësisë sonë jo vetëm do të sjellë shtimin më të madh të prodhimeve bujqësore, pra krijimin e rezervave të konsiderueshme, por do të ndihmojë edhe për normalizimin e shpërndarjes së drejtë të popullsisë. Ngjitja në male do të zhdukë tendencën e dëmshme, antiekonomike, mikroborgjeze e burokratike që vihej re për të zbritur në qytet, pavarësisht në se këtë e lypnin ose jo nevojat e ekonomisë.

Duke zbatuar këto orientime, malet tona, tani disi të braktisura e të varfëruara, brenda një kohe jo të largët do të lulëzojnë e do të bëhen pjellore. Vendin e zbukuron njeriu dhe malet do t'i transformojnë dora e mendja e njeriut.

.....

Populli këtë aksion kolosal do ta presë me entuziazëm, sepse në të ai do të shohë një të ardhme të madhe. Partia ka besim të madh veçanërisht tek rinia, e cila do t'i përgjigjet me entuziazëm thirrjes së partisë dhe do t'u qepet maleve, e ndërgjegjëshme se kështu lufton për begatinë e atdheut, për krijimin e fshatrave e qyteteve të reja në male, për përhapjen kudo të kulturës e të përparimit, për shkrirjen e qytetarëve me fshatarët. Rinia, e ardhmja e vendit tonë, do të kalitet me frymë komuniste dhe me tiparet heroike të malësorëve tanë, ajo do të bëhet e çelniktë si vetë malet tona.

*(Nga raporti i shokut Enver Hoxha,
mbajtur në Kongresin e 5-të
të P.P.SH. bot. II. f. 64, 65, 66.)*

MIQ NGA FUSHA

Një xhade çan brinjët e maleve dhe të shpie lart, lart.

Rreth e rrotull male. Tani që është dhjetor malet çdo ditë e çdo orë ndrojnë mjergullat: herë hedhin mbi supe një mjergull më të hollë, herë një mjergull më të dendur. Malet çohen fare pranë njëri tjetrit. Nga kjo lartësi, duken në rrjesht majat e tyre. Duket sikur janë mbledhur kokë më kokë, të gjithë të ashpër, po të bukur, me shkëmbinjtë dhe pjerrësitat e tyre. Vetëm njëri nga malet duket sikur është ngjallur e zbutur, sikur e ka humbur rreptësinë e vëllezërve të tij. Populli, që nuk le gjë pa i vënë emër, e quan këtë «mali pilaf».

Ca ndërtesa të vogla prej guri; një tjetër ndërtesë dykatëshe me kulm të pjerrët, majë kodrës përballë, ja kjo është qendra e lokalitetit të largët të Terpanit. Shtëpitë e fshatit Terpan janë krejt të shpërndara. Proverbi «fshati që duket s'do kallauz», mund të ketë lindur në çdo vënd, por vetëm jo në këto anë, sepse këndeje fshatrat nuk duken.

Gjer para ca kohësh Terpani ka qenë shumë i qetë, si çdo fshat i shpërndarë. Por dhjetori i vitit 1966 ja prishi qetësinë. Një ngjarje e re që s'kish ndodhur më parë e tundi. I erdhën miq nga fusha.

Por miqtë nga fusha nuk ishin as krushq, as

shokë, as të njohur denbabaden. Këta ishin djem e vajza të fushës, të rinj dhe të reja të kooperativës së Lapardhasë dhe të kombinatit Mao Ce Dun që vinin vullnetarë, për të ndihmuar vëllezërit e tyre të malit.

Këta ishin miq jo të zakonshëm. Për herë të parë mikpritjes tradicionale shqiptare, jeta i shtoi një veti të re të miqësisë. Jeta dhe realiteti revolucionar lindin gjithmonë fenomene të reja në situata të caktuara, zbërthejnë energji të panjohura, zbulojnë rezerva të reja pasurish shpirtërore. Të brumosur me këto veti të reja dhe të frymëzuar nga vendimet e Kongresit të 5 të PPSH, këta të rinj e të reja erdhën në Terpan, për të hapur toka të reja dhe taraca; për të punuar në ndihmë të kooperativave malore.

Ndihma për tjetrin, është një gjë e vjetër sa vetë bota dhe shqiptari nuk e ka lënë kurrë jashtë udhëtarin që e zë nata në rrugë, por që një fshat i tërë të ndihmojë një tjetër, që një kolektiv i madh punëtorësh të ndihmojë një kolektiv të madh fshatarësh, fusha të ndihmojë malin dhe për një kohë kaq të gjatë pa shpërblim, kjo është një gjë e re. Kjo gjë përbën një element, që i kapërcen kufitë e marrëdhënieve të zakonshme të jetës sonë, ajo është një element i jetës komuniste. Lenini thotë se komunizmi fillon atje ku njeriu i zgjat dorën njeriut. Inisiativa e këtyre të rinjve është vazhdimi i traditës së bukur të luftës, kur partizanët e ndanin kafshatën e bukës me njëri tjetrin, ajo ka lidhje me aktin e komunistit hero Adem Reka, me gjithçka të bukur dhe heroike që krijohet sot tek ne, qoftë kjo në mal, në fushë apo në det.

Fusha ka ardhur mysafire në male. Fusha do të

sjell diçka nga fytyra e saj në relievin e rreptë malor. Për një kohë tjetër, kjo do të ishte një gjë e pabesueshme.

Po ja që fusha erdhi.

Ajo erdhi për t'i dhënë malit ndihmën e saj, për t'i dhënë malit dhe njëkohësisht për të marrë diçka nga fytyra e malit. Fusha, krahas ndihmës për hapjen e tokave, po e ndihmon malin të flakë ndonjë paragjykim. Pikërisht këtu qëndron bukuria e asaj që ndodhi në Terpan në dhjetor.

Në dimër zakonisht terpanakët nuk punonin. Ata shkonin për gosti tek njëri tjetri, i a shtronin me muhabet e këngë. Por ja erdhën këta të rinj të Lapardhasë, erdhën këto vajza qytetare të Kombinatit «Mac Ce Dun», filluan punën, në mes të dimrit, për të hapur toka të reja dhe taraca. Terpanakët nuk mund të turpëroheshin por dolën të gjithë në punë bashkë me miqtë. Ata punojnë tani bashkë, hanë bashkë, këndojnë bashkë dhe flenë bashkë. Të ardhurit janë ndarë dy nga dy nëpër shtëpitë e fshatarëve si dikur partizanët. Pas pune vajzat ndihmojnë gratë fshatare në punët e shtëpisë, u mësojnë ndonjë gatim të ri, u qepin ndonjë fustan. Vetë ardhja e këtyre të rejave nga larg, sjelljet e tyre, janë një ndihmë për shoqet e tyre fshatare. Në dhjetor, femrat e Terpanit filluan të respektohen më shumë nga burrat. Fanatikët u zunë ngushtë. Kapadajitë ngelën me gisht në gojë. Vajzat e fushës punonin njësoj si djemtë, ndoshta dhe më tepër, në të ftohtë, në shi, në mjergull.

Por fusha çfarë merr nga fytyra e malit? Edhe ajo merr shumë gjëra, po mbi të gjitha, fusha mëson se ç'do të thotë të bësh bukë në mal. Fusha mëson.

se me sa mundime bëhet buka në male, me sa mundime hapen taracat dhe tokat e reja.

Mbrëmjeve miqtë mblidhen bashkë me vendësit në shtëpitë e fshatarëve dhe ahëre fillon përzierja e këngëve, e shakave, e tregimeve. Fusharakët këndojnë ndryshe, malësorët ndryshe. Fusharakët — myzeqarçe, malësorët — vënçe.

Në një nga këto mbrëmje të paharrueshme u dëgjuan midis këngëve të reja që kishin nxjerrë vulnetarët dhe vendësit edhe këto dy vargje:

Terpani dhe Lapardha

U bënë motër e vëlla.

Uniteti nuk është një fjalë e zbrazët. Ai realizohet nëpërmjet qindra çfaqjeve të tilla të jetës dhe të realitetit revolucionar. Dhe atë që populli e ka në jetë, i pëlqen që ta hedhë sa më shpejt në këngë. Kështu bashkë me këngët e tjera me motive fare aktuale, për Kongresin e pestë, për parullën «t'u qepemi kodrave e maleve», për Adem Rekën; bashkë me qilizmat e porsa hapura, lindën dhe këta dy rrjeshta të thjeshtë, këtu në Terpanin e largët, në muajin e ftohtë të dhjetorit.

Lufta e njeriut për të mbrojtur tokën ka qenë e përjetëshme. Por kjo ishte një luftë e vetmuar, kasma e tij ishte e vetmuar, ashtu siç ishte e vetmuar pushka e tij.

Tani mijëra njerëz kudo, një ushtri e tërë, po bëjnë taracimin e tokave. Taracimi është një gjë e domosdoshme për tokat e reja, taracimi është mbrojtja e tyre. Të hapësh toka të reja në vende të rrëshqitëshme dhe të lësh pas dore taracat, është